

Ing. Marian Jurečka
ministr zemědělství

V Praze dne 31. 10. 2016
Čj. 56196/2016-MZE-17221

Vážený pane Hodku,

dovolte mi, abych Vám nejprve poděkoval za dopis, ve kterém popisujete problémy spojené s využíváním kompostů a ochranou půdy. Velmi si vážím Vašeho zájmu o tak aktuální problematiku a chtěl bych Vás ujistit, že Ministerstvo zemědělství podniká v této oblasti celou řadu aktivit ke zlepšení stávající situace.

V minulém období byl zpracován programový dokument „Strategie Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030“, jehož úkolem je nastavit principy a cíle v sektoru zemědělství a zmapovat aktuální situaci. Problematice ochrany půdy a zachování půdní úrodnosti je v tomto dokumentu věnována významná pozornost. Na tuto strategii úzce navazuje „Implementační plán Strategie rezortu MZe“, ve kterém jsou řešeny konkrétní aktivity, zejména jejich časová a finanční náročnost.

Jako jeden z mnoha příkladů uvedu záměr na plošný monitoring organické hmoty v zemědělských půdách, který má za cíl zjistit podrobněji informace o konkrétních pozemcích, což umožní následně provádět racionální opatření.

Je pravdou, že zemědělské půdy trpí úbytkem organické hmoty. Komposty, včetně těch, které jsou vyrobeny z biologicky rozložitelných odpadů (BRO), jsou jejím cenným zdrojem. Jeví se tak jako adekvátní, nebo někdy i lepší náhrada za chybějící statková hnojiva. Používání kompostů je účinným nástrojem k zabránění eroze a zvýšení vodní kapacity zemědělského půdního fondu a jsem si vědom i toho, že nedochází k využívání těchto organických hnojiv v dostatečné míře. Proto je vedeno s Ministerstvem životního prostředí intenzivní jednání, s cílem vytvořit takové systémové řešení, které by vedlo k vyššímu využití BRO pro výrobu kompostů tak, jak to uvádíte ve svém dopise. Tento systém má za cíl zaručit dostatek surovin pro kompostárny (novela zákona o odpadech), nárůst výroby kompostů a také jejich zvýšené využití u zemědělců. Nejschůdnější cestou je opravdu zapojení zemědělců do systému kompostování BRO, ke kterému v současné době již dochází, a také posílení spolupráce kompostáren s místními samosprávami, kterým toto pomůže splnit závazky plánu odpa-

dového hospodářství ČR a v konečném efektu i skládkové směrnice EU. Společným cílem spolupráce mezi obcemi a zemědělci by mělo být především dosažení vysoké kvality kompostu, která bude deklarována na základě registrace dle zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd. Na základě tohoto systému se zvýší důvěra zemědělců a dalších potencionálních odběratelů v toto kvalitní organické hnojivo.

Další aktivitou, na které se pracuje, je vytvoření motivačních nástrojů pro zemědělce vedoucích ke zvýšenému využívání kompostů z BRO. Je připravováno vytvoření uceleného systému propagace a popularizace využívání kompostů, který v současné době bohužel neexistuje. Jeho hlavním cílem je podávat informace o komplexním účinku kompostů, vhodné agrotechnice při jejich aplikaci na půdu, ekonomické efektivitě, a také o výsledcích výzkumu. Hlavními cílovými skupinami budou zejména praktikující zemědělci, vlastníci půdy, provozovatelé kompostáren, zástupci veřejné správy, poradci a v neposlední řadě laická i odborná veřejnost. Tímto odpovídám na otázku „Jak podporujete zájem zemědělců o komposty, které i jako registrované hnojivo nachází v zemědělství obtížně uplatnění“.

Motivace prostřednictvím dotací pro výstavbu a modernizaci kompostáren se jeví také jako velmi účinný nástroj. Dlouhodobě je z Operačního programu životního prostředí podporována výstavba, popř. dovybavení kompostáren zpracovávajícím BRO, nově jsou poskytovány finanční prostředky také z Programu na rozvoj venkova. Dotace jsou udělovány především s ohledem na zajištění produkce kompostu dle lokálních požadavků, možností odbytu kompostu, dostupnosti surovin, a také na zlepšení technologie kompostování s cílem omezení emisí.

Ačkoliv jsou některé zemědělské půdy značně degradovány a použití kompostů by zde bylo více než vhodné, není možno v současné době nastavit zákonnou povinnost pro zemědělce, aby používali komposty, čímž by došlo nejen ke zlepšení půdní kondice, ale i ke zvýšení odbytu kompostů vyráběných z BRO. Je to zejména z důvodu nerovnoměrného zastoupení kompostáren ve vztahu k produkčnímu potenciálu a projektované kapacitě v dané lokalitě. Také poptávka po kompostu se liší dle potřeby a využitelnosti k plodinám (nejvyšší a bezproblémový odbyt je u pěstitelů brambor a zeleniny, zejména na písčitých půdách, problémem jsou oblasti s vyšším zastoupením trvalých travních porostů) a závisí na aspektech, jako je dopravní vzdálenost a náklady na aplikaci. S ohledem na uvedené se nabízí jako jediná možná legislativní úprava prostřednictvím Nařízení vlády č. 309/2014 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých zemědělských podpor. V rámci plnění podmínek Standardu dobrého zemědělského a environmentálního stavu - DZES 6 „Zachování úrovně organických složek půdy, včetně zákazu vypalování strnišť“, má zemědělec povinnost zajistit každoročně na 20% výměry aplikovat hnojiva, nebo pěstovat plodiny dodávající do půdy organickou hmotu. Nutno uvést, že efektivita těchto opatření se

velmi liší a v konečném důsledku tento standard nepřináší očekávaný efekt. Proto se připravuje úprava DZES 6 tak, aby byly více ohodnoceny kvalitní a účinnější vstupy, nebo aby byla prováděna bilance vstupů organické hmoty. To je také odpověď na Vaši otázku „Jaká zavádíte opatření, aby konvenčně hospodařící zemědělci využívali organická hnojiva a snížili užití chemie?“

K Vaší otázce „Jak je zajištěna obnova půdy degradované a poškozené zemědělskou výrobou a kdo za tuto obnovu nese odpovědnost?“ sdělují, že řešení tohoto velmi složitého problému je navrženo v několika úrovních. V první řadě byl vládou ČR schválen úkol MZe s názvem: "Obnova retenčních a infiltračních charakteristik degradovaných zemědělských půd ČR". Do konce roku 2018 bude navrženo řešení a otestovány postupy, jak obnovit poškozené funkce půdy. Dále jsou pro zemědělské subjekty zprovozněny zdarma webové stránky www.organickahmota.cz, kde si pro své pozemky mohou volit vhodné postupy vedoucí k postupnému zlepšení přirozené půdní úrodnosti. Byl také vytvořen metodický postup půdního průzkumu určeného pro pachtovní smlouvy, kde je ošetřen setrvale udržitelný způsob obhospodařování pozemků v prostředí vysokého procenta propachtovatelnosti půdy v ČR. Tento nástroj levně a efektivně zajišťuje ochranu zemědělského půdního fondu.

Na různých úrovních jsou průběžně testovány půdoochranné technologie, které se postupně zavádějí do zemědělské výroby, tak aby byl pro různé podmínky podniků na výběr co nejširší sortiment. V neposlední řadě je přenastavována protierozní ochrana, s využitím a podporou protierozních opatření.

Na závěr si dovoluji shrnout, že snahou Ministerstva zemědělství je podpora používání kompostů z BRO na zemědělské půdě. Je zde vytvořen potenciál v podobě nových kompostáren s dostatečnou výrobní kapacitou, který je třeba pouze lokálně doplnit. Co však ještě zbývá, je uvést do praxe navržené mechanismy, které zajistí dostatek vhodných surovin pro kompostování, výrobu kvalitních registrovaných kompostů, které budou cenově dostupné pro zemědělskou praxi, ve které budou využívány ve zvýšené míře. Jen tak bude možno dosáhnout zlepšení úrodnosti zemědělských půd, o což velmi usilují.

S pozdravem

Vážený pan
Tomáš Hodek
EKODOMOV, z.s.
V Podbabě 2602/29b
Dejvice
160 00 Praha 6